

OPPDRA GSBREV 2019

FOR

ENOVA SF

INNHOOLD

1	Innledning.....	2
2	Mål.....	2
3	Andre forutsetninger og krav.....	2
3.1	Koordinering med andre aktører.....	2
3.2	Kommunikasjon og informasjon.....	2
4	Rapportering og resultatoppfølging.....	3
4.1	Halvårsrapport.....	3
4.2	Risiko- og vesentlighetsvurderinger.....	3
4.3	Årsrapport.....	3
4.4	Kontroll og oppfølging av tilskudd.....	3
4.5	Rapportering av statsstøtte.....	4
4.5.1	Oversikt over faktisk utbetalt statsstøtte.....	4
5	Budsjett og fullmakter.....	4
5.1	Klima- og energifondet.....	5
5.1.1	Tilsagn om betingede lån og fullmakt til å omgjøre lån til tilskudd.....	5
5.1.2	Administrasjon.....	6
5.2	Forslag om budsjettendringer og omprioriteringer.....	6
6	Plan og budsjett for 2019.....	7
6.1	Plan og budsjett for Klima- og energifondet.....	7
6.2	Administrasjon.....	7
7	Tildeling.....	7

1 Innledning

Det vises til Klima- og miljødepartementets Prop. 1 S (2018-2019) og Innst. 9 S (2018-2019). Det er på dette grunnlag, og avtalen som ble inngått med Enova SF om forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet, utarbeidet et oppdragsbrev. Oppdragsbrevet gir de økonomiske rammene for Enova i 2019 og en nærmere beskrivelse av mål, oppdrag og rapporteringskrav.

Ansvar for oppfølgingen av eierskapet i Enova ble overført fra Olje- og energidepartementet til Klima- og miljødepartementet 1. mai 2018, jf. kongelig resolusjon av 27. april 2018. Fra 1. mai 2018 ble også Olje- og energidepartementets partsforhold i styringsavtalen med Enova av 14. desember 2016, overført til Klima- og miljødepartementet.

2 Mål

Det ble inngått en ny fireårig avtale 14. desember 2016 om forvaltningen av midlene fra fondet for perioden 2017 til 2020, jf. vedlegg 1. Videre ble sidebrev til avtalen undertegnet 19. februar 2019, jf. vedlegg 2. Enova skal bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningssikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp.

I tillegg til Enovas formål, stiller avtalen opp tre delmål om at Enova skal fremme:

- a) Reduserte klimagassutslipp som bidrar til å oppfylle Norges klimaforpliktelse for 2030.
- b) Økt innovasjon innen energi- og klimateknologi tilpasset omstillingen til lavutslippssamfunnet.
- c) Styrket forsyningssikkerhet gjennom fleksibel og effektiv effekt- og energibruk.

Enova skal etablere virkemidler med sikte på å oppnå varige markedsendringer. Energieffektive og klimaeffektive løsninger bør på sikt bli foretrukket uten støtte. Aktiviteten kan rettes inn mot alle sektorer.

I avtalen er oppdraget nærmere konkretisert med blant annet målindikatorer, rammer for virkemidlene, samt særlige vilkår på enkelte områder, jf. avtalens punkt 6, 7 og 8.

3 Andre forutsetninger og krav

3.1 Koordinering med andre aktører

Enova skal ha et nært samarbeid med næringslivet og forskningsmiljøer, virkemiddelaktører og relevante direktorater, jf. punkt 6 i avtalen. Enova skal ha regelmessig kontakt og koordinere sin virksomhet med relevante myndigheter som forvalter virkemidler av betydning for virksomheten og bidra til å sikre godt samspill og klare grensdragninger.

Enova skal samarbeide med Miljødirektoratet om videreutvikling av kunnskap om mulige klimatiltak og måling og rapportering av utslippseffektene.

3.2 Kommunikasjon og informasjon

Det er viktig å ha god kontakt og informasjonsflyt mellom Enova og departementet. Begge parter må få kunnskap om forestående hendelser av positiv så vel som negativ art. Det er spesielt viktig at Enova i god tid varsler departementet om saker som kan bli store, vanskelige eller kontroversielle.

Det forventes at Enova synliggjør oppnådde resultater på sitt område. Det forventes samtidig at Enova tar kontakt med departementet for å avklare om politisk ledelse skal være en del av den konkrete synliggjøringen i enkelte saker.

4 Rapportering og resultatoppfølging

Frister for rapportering og datoer for planlagte møter er angitt i henholdsvis vedlegg 5 og 6.

4.1 Halvårsrapport

Enova skal **innen 17. september 2019** oversende en halvårsrapport for 2019. Krav til innhold følger av avtalens punkt 9.2.

4.2 Risiko- og vesentlighetsvurderinger

Enova skal **innen 12. november 2019** oversende en særskilt redegjørelse av overordnede risiko- og vesentlighetsvurderinger for 2020. Punkt 5.2 i Instruks for økonomistyring av Klima- og energifondet legges til grunn for rapportering av risiko- og vesentlighetsvurderinger for hele Enovas virksomhet.

Enova skal orientere departementet om vesentlige endringer i risiko- og vesentlighetsvurderingene, samt status for tiltak og aktiviteter som er iverksatt for å bringe disse risikofaktorene ned til et akseptabelt nivå.

4.3 Årsrapport

Enova skal **innen 15. mars 2020** oversende en samlet årsrapport for virksomheten i 2019, med kopi til Riksrevisjonen. Årsrapporten skal publiseres på Enovas nettsider så snart årsberetning og årsregnskap for Enova SF og årsregnskap for Klima- og energifondet er godkjent av foretaksmøtet.

Krav til innhold følger av avtalens punkt 9.1 og vedlegg 7. Enova må påse at foretakets årsrapport gir et dekkende bilde av virksomheten for 2019.

Effektiv drift

Under del III i årsrapporten stilles det krav om analyse og vurderinger av resultater, oppnådde effekter og effektiv ressursbruk. Det forventes at Enova SF i tillegg til å rapportere om oppnåelse av sektorpolitiske mål også redegjør for effektiv drift. Det forventes at selskapets styre utarbeider gode operasjonelle mål og indikatorer som gir uttrykk for effektiviteten i selskapets drift og som lar seg sammenligne over tid. Det er et viktig mål ved statens eierskap at virksomhetene drives så effektivt som mulig. Det forventes at det rapporteres på disse målene i årsrapporten og dette vil bli tatt opp i eierdialogen med selskapet.

Prosjektregnskap

Under del VI Årsregnskap skal det utarbeides en oppstilling som viser prosjektregnskap og forventede resterende utgifter til ferdigstilling mot budsjett for Prosjekt 42, jf. punkt 5.1.2.

4.4 Kontroll og oppfølging av tilskudd

Enova skal **innen 31. mai 2020** oversende en særskilt redegjørelse av foretakets kontroll og oppfølging av informasjon fra tilskuddsmottakere. Det vises til punkt 6.1 i Instruks for

økonomistyring av Klima- og energifondet og overordnet regelverk for Enovas forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet.

4.5 Rapportering av statsstøtte

For å ivareta rapporteringskravet i ESAs retningslinjer for støtte til miljø og energi 2014-2020, jf. ESAs beslutning nr. 301/14/COL punkt 3.2.7, er det opprettet et nasjonalt register for statsstøtte. I dette registeret skal all tildelt statsstøtte over 500 000 EUR registreres. Enova skal sørge for at denne rapporteringsforpliktelsen ivaretas.

4.5.1 Oversikt over faktisk utbetalt statsstøtte

Enova skal **innen 31. mars 2020**, i henhold til EØS-avtalens regler om offentlig støtte, oversende en oversikt over faktisk utbetalt statsstøtte i 2019.

Rapporteringen skal inneholde en oversikt over utbetalt statsstøtte i 2019 under regelverket for gruppeunntak, ordninger godkjent av ESA, samt til prosjekter som er individuelt godkjent av ESA. Rapporteringen skal sammenstilles med de opprinnelige budsjettene.

Rapporteringen om faktisk utbetalt statsstøtte fra Klima- og energifondet skal både rapporteres aggregert og spesifiseres per programområde. Departementet understreker at støtte fra Klima- og energifondet, som ikke regnes som statsstøtte i henhold til EØS-avtalens regler om offentlig støtte, ikke skal rapporteres.

For enkelttildelinger og gruppeunntak med varighet utover 2019 skal det også rapporteres på hva som forventes utbetalt fremover i tid.

5 Budsjett og fullmakter

Enova har ansvar for å planlegge virksomheten i 2019 slik at mål og resultatkrav oppnås innenfor de budsjettmessige rammene som er gitt i dette brevet, jf. § 9 i Reglement for økonomistyring i staten og punkt 2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Departementet understreker samtidig at det ikke må pådras utgifter uten at det er budsjettmessig dekning.

I henhold til § 12 i lov om Riksrevisjonen av 7. mai 2004, har Riksrevisjonen rett til å kreve informasjon, innsyn og kontroll med at midlene nyttes i samsvar med forutsetningene.

Det er viktig at Enova sørger for organisering, utvikling og bruk av virkemidler som gir effektiv bruk av ressursene. Virksomheten skal vektlegge effektivisering, prioritering og håndtering av nye utfordringer og oppgaver innenfor budsjetttrammene.

5.1 Klima- og energifondet

Budsjettert disponibel ramme for Klima- og energifondet som stilles til disposisjon for Enova i 2019 er som følger:

	Kroner
A Inngående balanse per 1.1.2019	9 146 638 000
B Overføring til Klima- og energifondet	3 164 450 000
C Sum	12 311 088 000
D Forpliktelser ved utgangen av 2018	-6 019 759 033
E Tilsagnsfullmakt for 2019	400 000 000
F Administrasjon	-158 600 000
G Budsjettert disponibel ramme for 2019	6 532 728 967

Ad. punkt A: Klima- og energifondets samlede midler, innestående på fondets konto i Norges Bank, per 1.1.2019. Av disse midlene er om lag 46 mill. kroner renteinntekter opptjent i 2018.

Ad. punkt B: Overføring til Klima- og energifondet fra statsbudsjettet, hvorav 670 mill. kroner er anslag på inntekter fra påslaget på nettariffen i 2018. Enova skal påse at midlene fra påslaget på nettariffen blir innbetalt til Klima- og energifondet som forutsatt etter forskrift om Energifondet § 3, jf. § 6.

Ad. punkt D: Forpliktelser som er pådratt i 2018 eller tidligere, og som skal dekkes i senere budsjettår.

Ad. punkt E: Enova har i 2019 adgang til å gi tilsagn for inntil 400 mill. kroner utover disponible midler i Klima- og energifondet, det vil si summen av udekkede forpliktelser (nye og gamle) ved utløpet av budsjettåret må være innenfor 400 mill. kroner.

Ad. punkt F: Fastsatt ramme for administrasjon, jf. punkt 5.1.2.

Ad. punkt G: Enova gis fullmakt til å pådra forpliktelser med unntak av administrasjon innenfor ovennevnte budsjetterte disponible ramme. Det understrekes at utbetalingen av midler må holdes innenfor innestående disponible midler på fondets konto i Norges Bank.

Overføring av midler fra Klima- og energifondets konto i Norges Bank vil bli foretatt på bakgrunn av oversendt betalingsanmodning (i pdf-format) til postmottak@kld.dep.no.

5.1.1 Tilsagn om betingede lån og fullmakt til å omgjøre lån til tilskudd

Enova gis fullmakt til å omgjøre betingede lån til tilskudd etter forhåndsdefinerte og forutsigbare betingelser, jf. Prop. 1 S (2018-2019), vedtak XII, jf. Innst. 9 S (2018-2019).

Vedlegg 3 inneholder overordnet regelverk for Enovas forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet.

5.1.2 Administrasjon

I henhold til vedtektene for Klima- og energifondet skal administrasjon knyttet til forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet dekkes av fondet. Departementet vektlegger at administrasjonen skal være effektiv og at utgiftsveksten holdes innenfor et realistisk og rimelig nivå. Det er forutsatt at alle virksomheter gjennomfører tiltak for å øke produktiviteten.

Departementet har fastsatt rammen for administrasjon til inntil 158,6 mill. kroner i 2019. Rammen inkluderer merverdiavgift. Midlene skal benyttes til administrasjon knyttet til ivaretagelsen og forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet.

Enova skal være en liten og fleksibel organisasjon. Det betyr at organisasjonen må kunne tilpasses mulige endringer i forvaltningsoppdraget.

Administrasjonstilskudd vil bli utbetalt på bakgrunn av oversendt elektronisk faktura i EHF-format til Klima- og miljødepartementets organisasjonsnummer 972 417 882.

Administrasjonstilskuddet skal deles opp i minst fire terminbeløp.

Enova skal så langt som mulig bruke miljøvennlige produkter i egen organisasjon, som for eksempel minimal bruk av plast. Matsvinnet skal minimeres.

Virksomhetsstyring og organisasjonsutvikling (Prosjekt 42)

Enova gjennomfører et prosjekt for helhetlig virksomhetsstyring og organisasjonsutvikling. Enova har identifisert et potensiale for å hente ut kvantitative og kvalitative gevinster gjennom bruk av mer moderne teknologi og forbedrede arbeidsprosesser. En slik effektivisering berører kjernesystemene som benyttes i søknads- og saksbehandlingen, prosjektoppfølgning og rapportering. Arbeidet omfatter forenkling, digitalisering og automatisering og skal gi gevinster internt i Enova og for brukerne. Det vises til brev av 8. november 2016 fra Enova for en nærmere beskrivelse av Prosjekt 42.

Departementet legger Enovas kostnadsanslag på 45 mill. kroner til grunn som budsjetttramme for Prosjekt 42, som er planlagt over flere år. Departementet forutsetter at Enova benytter fri egenkapital til å dekke prosjektkostnadene i 2019.

Departementet ber om å bli holdt orientert om arbeidet i eier- og kontaktmøtene. Det vises for øvrig til punkt 4.3 når det gjelder prosjektrengskap.

5.2 Forslag om budsjettendringer og omprioriteringer

Revidert plan og budsjett for Klima- og energifondet

Enova skal **innen 17. september 2019** oversende revidert plan og budsjett for Klima- og energifondet for 2019. Det skal redegjøres for større endringer og avvik i finansiell ramme for fondet, forventet disponeringer av midler og forventet energieresultat sammenlignet med opprinnelig forslag til plan og budsjett for 2019.

Enova bes oversende oppdatert anslag på inntekter fra påslag på nettariffen i 2019 innen samme dato.

Administrasjon

Enova skal **innen 17. september 2019** oversende regnskap per 31. juli og prognose for resten av året. Eventuelle avvik mellom budsjett og eventuelt revidert budsjett for 2019 skal forklares.

Oversendelsen vil danne grunnlag for vurdering av utbetaling av gjenværende midler til administrasjon for 2019.

6 Plan og budsjett for 2020

6.1 Plan og budsjett for Klima- og energifondet

Enova skal **innen 12. november 2019** oversende plan og budsjett for Klima- og energifondet for 2020, med tilhørende vurderinger av de ulike markedsområdene, herunder en vurdering av prosjekttilgang og en vurdering av generelle markedsforhold.

6.2 Administrasjon

Forslag til administrasjonsramme for Enova SF for 2020 skal oversendes **innen 12. november 2019**.

Forslaget skal spesifiseres og sammenstilles med regnskap for 2018 og gjeldende budsjett for 2019. Regnskap per 30. september 2019 skal vedlegges. Forslag til endringer fra gjeldende budsjett for 2019 skal forklares. Eventuelle nye satsinger skal begrunnes og det skal redegjøres for eventuelle innsparinger og omprioriteringer som foreslås gjennomført sammenlignet med inneværende år.

Oversendelsen skal også inneholde en vurdering av anvendelsen av midler i 2019, inklusive hvordan eventuelle satsinger eller innsparinger er gjennomført sammenlignet med foregående år, jf. forutsetningen om at alle virksomheter gjennomfører tiltak for å øke produktiviteten.

7 Tildeling

Under henvisning til ovennevnte og Reglement for statlig økonomistyring § 8, meddeles med dette at Enova SF for 2019 disponerer bevilgninger, fullmakter og gis tilskudd som beskrevet i dette brevet, jf. Stortingets vedtak av 18. desember 2019.

-
- Vedlegg 1: Avtale av 14. desember 2016 med Enova SF om forvaltningen av midlene fra fondet
 - Vedlegg 2: Sidebrev av 19. februar 2019 til Avtale med Enova SF om forvaltningen av midlene fra fondet
 - Vedlegg 3: Overordnet regelverk for Enovas forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet
 - Vedlegg 4: Instruks for økonomistyring av Klima- og energifondet
 - Vedlegg 5: Frister for rapportering i 2019
 - Vedlegg 6: Møteplan for 2019
 - Vedlegg 7: Krav til innhold i årsrapport

Avtale

mellom Den norske stat ved Olje- og energidepartementet

og

Enova SF

om forvaltningen av midlene fra Energifondet i perioden
1. januar 2017 til 31. desember 2020

Fortale

Enova SF ble opprettet ved kongelig resolusjon av 1. juni 2001, jf. også Ot.prp. nr. 35 (2000-2001), Innst. O. nr. 59 (2000-2001) og Besl. O. nr. 75 (2000-2001). Enova har siden vært et viktig energipolitisk virkemiddel. I de politiske føringene for foretaket er det lagt vekt på langsiktighet og fleksibilitet i finansingen av virksomheten. Foretakets styre er tillagt stor faglig frihet. Departementets styring skjer på overordnet nivå, der fireårige avtaler om forvaltningen av midlene som Stortinget stiller til rådighet for Enova har stått sentralt.

Denne avtalen om forvaltningen av midlene i Energifondet gjelder fra 1. januar 2017 til 31. desember 2020, og er den femte avtalen mellom departementet og Enova.

I utformingen av avtalen er det sett hen til Meld. St. 25 (2015-2016) om energipolitikken mot 2030, Stortingets behandling av denne, jf. Innst. 401 S (2015-2016), og oppfølgingen av Meld. St. 13 (2014-2015) om ny utslippsforpliktelse for 2030 – en felles løsning med EU.

Det er lagt til grunn at Enova, i samspill med det øvrige virkemiddelapparatet, skal være et sentralt virkemiddel i utviklingen av framtidens energisystem, omstillingen til lavutslippsamfunnet og oppfyllelsen av Norges forpliktelser til utslippsreduksjoner i ikke-kvotepliktig sektor fram mot 2030.

Det er lagt til grunn at Enova skal bidra på regjeringens prioriterte innsatsområder i klimapolitikken knyttet til reduserte utslipp i transportsektoren, miljøvennlig skipsfart, styrke Norges rolle som leverandør av fornybar energi samt utvikling av lavutslippsteknologi i industrien og ren produksjonsteknologi.

De overordnede målene for Enovas virksomhet skal være å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningsikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp.

Målstrukturen legger til rette for god balanse mellom satsingene innenfor forsyningsikkerhet for energi og reduserte klimagassutslipp, samt langsiktige og kortsiktige resultater.

Det skal prioriteres prosjekter som gir reduserte klimagassutslipp. Dette innebærer at omstillingen til en mer klimavennlig transportsektor vil være et stort arbeidsfelt i avtaleperioden. Herunder utvikling av infrastruktur for utslippsfri transport både på sjø og på land.

Det er viktig å ivareta forsyningsikkerheten for strøm på veien mot målet om lavutslippssamfunnet. Effektiv bruk av energi vil bidra til et mer økonomisk og miljømessig bærekraftig energisystem. Enova skal bidra til energieffektivisering, særlig tiltak som senker forbruket av strøm vinterstid, og økt fleksibilitet i etterspørselen etter strøm.

Avtalen medfører en dreining fra støtte til kjente produksjonsteknologier over mot innovasjon og utvikling av nye energi- og klimaløsninger tilpasset framtiden. Dette inkluderer også teknologiprojekter som kan gi reduserte klimagassutslipp globalt.

Enova kan rekruttere prosjekter fra alle sektorer. Områder der norsk næringsliv allerede besitter særlig kompetanse, som for eksempel prosessindustrien og maritim sektor skal prioriteres.

Olje- og energidepartementets styring av Enova skal skje på et overordnet nivå, i hovedsak gjennom denne avtalen. Det utarbeides også årlige oppdragsbrev. Organiseringen og styringen av Enova er avgjørende for at virksomheten effektivt kan utnytte ressursene som blir stilt til rådighet.

Det er lagt til rette for at Enova skal ha stor faglig frihet til å utvikle virkemidler og tildele støtte til enkeltprosjekter basert på foretakets kunnskap og erfaring med de relevante markedene.

Det er lagt til rette for at Enova kan drive fram varige markedsendringer ved å bygge ned tekniske og markedsmessige barrierer for nye løsninger.

Det er lagt til rette for at Enova skal kunne ha en liten og fleksibel organisasjon og prioritere innsatsen der mulighetene for å påvirke utviklingen er størst.

Det er forutsatt at Enova skal ha en langsiktig, fleksibel og forutsigbar finansiering.

Det er lagt til grunn at Enova, i tråd med Meld. St. 27 (2013-2014) om et mangfoldig og verdiskapende eierskap – Eierskapsmeldingen, er blant de ledende i sin bransje når det gjelder HMS, samt har oppmerksomhet om dette overfor leverandører og forretningspartnere.

Det er en visjon at introduksjon og utbredelse av energi- og klimaeffektive teknologier- og løsninger på sikt kan bidra til økt verdiskaping.

1 Parter

Parter i denne avtalen er Den norske stat v/Olje- og energidepartementet (OED) og Enova SF (Enova).

2 Avtalens funksjon

Enova skal forvalte midlene fra Energifondet på vegne av Olje- og energidepartementet. I denne avtalen fastsettes vilkår for Enovas forvaltning av midlene.

Enovas forvaltning av midlene fra Energifondet skal skje innenfor rammene av det årlige oppdragsbrevet.

3 Formål

Enova og Energifondets formål er å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningsikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp.

4 Delmål

Enova skal fremme:

- a. Reduserte klimagassutslipp som bidrar til å oppfylle Norges klimaforpliktelse for 2030.
- b. Økt innovasjon innen energi- og klimateknologi tilpasset omstillingen til lavutslippssamfunnet.
- c. Styrket forsyningsikkerhet gjennom fleksibel og effektiv effekt- og energibruk.

Enova skal etablere virkemidler med sikte på å oppnå varige markedsendringer. Energieffektive og klimaeffektive løsninger bør på sikt bli foretrukket uten støtte.

Aktiviteten kan rettes inn mot alle sektorer.

5 Tilføring av midler til Energifondet

Delmålene, målindikatorene og de særlige føringene er basert på at Energifondet tilføres minimum følgende inntekter i årene 2017 til og med 2020:

- For budsjettåret 2017 overføres det 1 956 mill. kroner til Energifondet, herunder 1 656 mill. kroner i avkastning fra Fond for klima, fornybar energi og energiomlegging.
- Den årlige bevilgningen som overføres til Energifondet trappes opp til 2 mrd. kroner fra og med 2018.
- I tillegg kommer inntektene fra påslaget på nettariffen, anslagsvis 630 millioner kroner årlig.

I tillegg stilles det til disposisjon tilsagnsfullmakt på 400 millioner kroner.

6 Rammer for virkemidlene

Som grunnlag for utforming av virkemidler skal Enova ha kontakt med markedsaktørene og god innsikt i de forskjellige markedene de opererer i.

Enova skal rette innsatsen mot de siste fasene av innovasjonskjeden. Det omfatter løsninger der den viktigste forskningsaktiviteten er avsluttet slik at de er modne for å utprøves i større skala. Enova kan bidra til markedsmodning fram til teknologiene eventuelt blir konkurransedyktige i markedet.

Enovas virkemidler skal være rettet mot å bygge ned tekniske og markedsmessige barrierer for introduksjon og utbredelse av nye energi- og klimaløsninger. Virkemidlene skal utformes med sikte på å utløse prosjekter som ellers ikke ville blitt realisert.

Enova skal prioritere innsatsen der mulighetene for å påvirke utviklingen er størst og mot teknologier og løsninger som er tilpasset lavutslippssamfunnet. Null- og lavutslippsløsninger skal prioriteres.

Ved utformingen av virkemidler rettet mot ny energi- og klimateknologi skal Enova legge vekt på mulighetene for global spredning, og påfølgende utslippsreduksjoner. Til grunn for tildelinger skal det ligge en vurdering av innovasjonshøyde og gjennomføringsevne.

Enova skal ha rutiner for bruk av tredjepartsvurderinger ved tildelinger til større prosjekter
Enovas virkemidler bør ikke intervensere i allerede velfungerende markeder.

Enova skal ha rutiner for å evaluere sine virkemidler.

Geografisk avgrensning

Enova kan støtte prosjekter i Norge og i norsk økonomisk sone. Enova kan også støtte prosjekter på skip registrert i NIS eller NOR, eller som har operasjoner i norske farvann. Enova kan støtte norsk deltakelse i prosjekter innenfor rammen av Horisont 2020, som ERA-NET Cofund-ordningen.

Koordinering med andre myndigheter

Enova skal ha regelmessig kontakt, og koordinere sin virksomhet, med andre myndigheter som forvalter virkemidler av betydning for energi- og klimatiltak. I forvaltningen av midlene skal Enova bidra til et godt samspill og klare grensdragninger mot andre relevante virkemiddelaktører, som Norges forskningsråd, Innovasjon Norge, Miljødirektoratet, Husbanken, Statens vegvesen, Kystverket, Norges vassdrags- og energidirektorat og Direktoratet for byggkvalitet. Det årlige oppdragsbrevet vil kunne inneholde utdypende formuleringer.

Statsstøtteregelverket

Den støtten som gis skal være innenfor rammene av gjeldende regelverk for statsstøtte i EØS-avtalen.

7 Målintikatorer

Det er formålet (punkt 3), delmålene (punkt 4) og rammene for virkemidlene (punkt 6) som skal være førende for utviklingen av Enovas virkemidler.

Det er utarbeidet fire målintikatorer som underveis i avtaleperioden skal gi indikasjon på Enovas måloppnåelse, og som utgjør ett av flere grunnlag for styringsdialogen mellom departementet og Enova.

For avtaleperioden 1.1.2017 – 31.12.2020 legges det til grunn at følgende nivå indikerer god måloppnåelse:

- klimaresultater tilsvarende 0,75 millioner tonn CO₂-ekv. i ikke-kvotepiktig sektor
- energieresultater tilsvarende 4 TWh
- effektresultater tilsvarende 400 MW
- innovasjonsresultater tilsvarende utløst innovasjonskapital på 4 milliarder kroner

Resultatene skal være kontraktsfestet eller realisert, eller dokumentert på annen måte, jf. vedlegg om måling av kvantitative resultater.

7.1 Forutsetninger om eksterne forhold

En forutsetning for at fondsmidlene skal utløse endringer i markedet, er at det finnes en generell investeringsvilje og -evne i markedet. Dette påvirkes i stor grad av forhold som ligger utenfor Enovas kontroll. Avtalens målintikatorer er fastsatt på bakgrunn av de økonomiske utsiktene ved inngangen til 2017. Det legges til grunn at det ikke skjer vesentlige endringer i politiske rammebetingelser, tilførte midler, priser på energi og CO₂-utslipp eller investeringstakten i økonomien som i vesentlig grad påvirker Enovas mulige måloppnåelse.

8 Særlige vilkår

Det stilles særlige vilkår på enkelte områder:

Enova skal bidra til utvikling av drivstoffinfrastruktur for utslippsfri land- og sjøtransport, herunder el og hydrogen.

Enova skal tilby en rettighetsbasert ordning for offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur for elbil. Støtten skal ikke gjelde for privatpersoner.

Enova skal tilby en rettighetsbasert ordning for enøk-tiltak i husholdninger. Ordningen skal være knyttet til skattesystemet slik at brukere også kan velge å få utbetalt støtten som en del av det årlige skatteoppgjøret. Enova skal årlig stille til disposisjon minimum 250 millioner kroner til denne ordningen.

Enova skal ha et landsdekkende tilbud av informasjons- og rådgivningstjenester.

Enova skal ivareta driften og utviklingen av energimerkeordningen og ordningen for energivurdering av tekniske anlegg.

Virkemidler som etableres på bakgrunn av særlige vilkår skal utformes i tråd med avtalens øvrige bestemmelser, jf. særlig punktene 3, 4, og 6.

9 Rapportering

Enova skal ha et rapporteringssystem for alle prosjekter og aktiviteter som finansieres over Energifondet. Informasjon skal være pålitelig, nøyaktig og relevant.

Enova har plikt til å oppbevare prosjektinformasjon i minimum 10 år etter at et prosjekt er avsluttet.

9.1 Årlig resultat- og aktivitetsrapport

Enova skal hvert år utarbeide en resultat- og aktivitetsrapport. Rapporten skal oversendes OED og publiseres elektronisk på Enovas nettsider.

Det skal i rapporten redegjøres for Enovas arbeid med å oppfylle avtalens formål og delmål. Det skal inngå en beskrivelse av virkemidler, aktiviteter og resultater og en kort vurdering av markedsutsiktene framover. I rapporteringen skal Enova benytte relevante indikatorer som kan synliggjøre effekten av innsatsen.

Enova skal rapportere kvantitative resultater og det skal framgå hvordan Enova ligger an i forhold til målindikatorene. Det inkluderer en oversiktlig framstilling av kontraktsfestede resultater fordelt på de ulike markedsområdene med tilhørende støtte. Det skal framgå hvordan kontraktsfestede resultater senere er korrigert for kanselleringer, sluttrapporterte og realiserte resultater. Det skal gis en oversikt over den geografiske fordelingen av prosjektene

Det skal framgå hvordan avtalens særlige vilkår er ivaretatt.

I rapporten skal det skilles mellom ulike energikilder/bærere. Resultater av bioenergi skal spesifiseres etter type. I rapportering av klimareultater skal fordelingen mellom kvotepliktig og ikke-kvotepliktig sektor fremkomme.

Enova skal rapportere status og framtidsutsikter, herunder oppnådd spredning og potensiale for videre spredning, for utvalgte kategorier av energi- og klimateknologi.

Rapporten skal inneholde oversikt over disponerte midler, kontraktsfestede-, sluttrapporterte-, og realiserte resultater for foregående avtaleperiode. Det skal korrigeres for eventuelle kanselleringer.

Det årlige oppdragsbrevet kan inneholde ytterligere føringer for innholdet i årsrapporten.

9.2 Halvårsrapportering

Enova skal oversende en forenklet halvårsrapportering. Det skal i rapporten redegjøres kort for Enovas aktiviteter og deres arbeid med å oppfylle avtalens formål og delmål. Rapporten skal inneholde en sammenstilling og oversikt av halvårets kvantitative resultater.

9.3 Prosjektoversikt

Enova skal gjøre enkelt tilgjengelig en oversikt over støttede prosjekter. Informasjonen skal være søkbar og som et minimum inneholde prosjekt-ID, prosjektittel, markedsområde, resultat, støttebeløp, status, søker, kommune og fylke. For porteføljen av ny energi- og klimateknologiprojekter skal det også føres status for teknologiene.

10 Eiermøter og kontaktmøter

Hver av partene kan til enhver tid be om møte med den annen part for å informere om særlige forhold som er av betydning for gjennomføringen av avtalen, eller som for øvrig er av interesse for den annen part.

Partene skal avholde minst to eiermøter og to kontaktmøter årlig. Eiermøtene skal være en arena der eiersaker drøftes mellom departementet og styret. I kontaktmøtene skal det informeres om plan, budsjett, resultater, regnskap, strategi og andre forhold som er av betydning for gjennomføringen av avtalen.

Dialogen mellom OED og Enova skal til enhver tid være innenfor rammene av lov av 30. august 1991 nr. 71 (statsforetaksloven) §§ 23 og 38 om styrets myndighet og om foretaksmøtets myndighet og sammensetning, og Ot.prp. nr. 35 (2000-2001).

11 Informasjon om forhold av vesentlig betydning for den annen part eller for gjennomføring av avtalen

Hver av partene skal uten hensyn til det som ellers er fastsatt i avtalen, straks gi den annen part informasjon om forhold som er eller kan være av vesentlig betydning for gjennomføringen av avtalen, vedtatte strategier og budsjetter eller som for øvrig vil være av vesentlig betydning for den annen part å kjenne til. Herunder i en situasjon der Enova ser at målindikatorerne ikke lenger er innenfor rekkevidde.

Slik informasjon skal gis skriftlig i brevform.

12 Avtalens varighet

Med mindre avtalen faller bort eller blir endret i medhold av punktene 13 eller 14, gjelder avtalen til 31. desember 2020.

13 Revisjon av avtalen

Hver av partene kan be den annen part om revisjon av avtalen når det foreligger særlige forhold som vil påvirke muligheten for å nå avtalens målindikatorer. For departementet kan slike særlige forhold være endring i tilføring av midler, endring i de politiske føringene for Enovas arbeid eller endring i myndighetsbestemte rammevilkår. For Enova kan slike særlige forhold for eksempel være ytre forhold som er utenfor Enovas kontroll. Anmodning om slik avtalerevisjon skal være skriftlig i brevform. Det skal redegjøres for de endringer som ønskes gjennomført og begrunnelsen for dette.

14 Mislighold

Ved vesentlig mislighold av avtalen kan OED si opp avtalen med tre måneders varsel. Departementet kan også si opp avtalen dersom det er grunn til å anta at avtalen vil bli vesentlig misligholdt. OED skal på forhånd varsle Enova om forhold og om begrunnelsen for at det vurderes å si opp avtalen. Tilsvarende gjelder ved vesentlig mislighold, eller fare for vesentlig mislighold, av Enovas forpliktelser etter andre offentlige regelverk som gjelder for forvaltningen av Energifondets midler.

Dersom en videreføring av avtalen vil påføre Energifondet vesentlige tap, eller fare for slikt tap, kan OED si opp avtalen med øyeblikkelig virkning. Avtalen skal likeledes kunne sies opp av OED dersom vesentlige forutsetninger for avtalen faller bort, eller dersom forvaltningen

av Enova eller denne avtalen, som følge av endringer i departementsstrukturen, overføres til et annet departement enn OED.

15 Intensjon om ny avtale

Forhandlinger om ny avtale for en ny periode vil kunne starte i 2020, med sikte på at det kan inngås en ny avtale fra og med 1. januar 2021. Det legges til grunn at ny avtale med virkning fra 1. januar 2021 skal gjelde i fire nye år, jf. Energifondets vedtekter.

Oslo 14. desember 2016

For Olje- og energidepartementet

Andreas H. Eriksen
ekspedisjonssjef

For Enova SF

Nils Kristian Nakstad
administrerende direktør

Vedlegg

Om måling av kvantitative resultater

I dette vedlegget redegjøres det for hvordan Enova skal godskrives kvantitative resultater. Vedlegget tar for seg hvert av de fire målindikatorene.

I Generelle prinsipper

Enova skal så langt det lar seg gjøre rapportere resultater mot alle målindikatorene fra prosjekter som mottar støtte.

Som hovedregel stipuleres resultater fra det enkelte prosjekt i kontrakten mellom støttemottaker og Enova.

Ved beregning av resultater skal det tas hensyn til hva det mest sannsynlige alternativet til å gjennomføre prosjektene er, dvs. etablere en baseline/kontrafaktisk alternativ. Det kan blant annet være at støttemottaker ville ha gjennomført et mindre ambisiøst tiltak, eller fortsatt med eksisterende løsninger uten å gjøre ytterligere investeringer.

Prosjekter som innebærer etablering av ny eller utvidet virksomhet kan isolert sett gi økt absolutt energibruk og/eller klimagassutslipp. Dersom Enovas virkemidler fører til at det samtidig blir tatt i bruk ny teknologi/nye løsninger som gir lavere spesifikk energibruk eller klimagassutslipp kan denne effektiviseringen føres som resultat.

Et prosjekt kan bidra til resultatene for flere av målindikatorene.

II Klimaresultater

Klimaresultater måles i tonn CO₂-ekvivalenter (CO₂-ekv.) per år. Omregning til tonn CO₂-ekv. skal skje ved bruk av internasjonalt anerkjente GWP-faktorer (Global Warming Potential).

Det kan føres klimaresultater fra prosjekter som bidrar til effektivisering av bruken av fossile energibærere og konvertering til energibærere med lavere utslipp.

Det kan føres klimaresultater fra prosjekter som bidrar til lavere klimagassutslipp fra prosesser.

Det kan føres klimaresultat for prosjekter som gir økt produksjon av fornybart brensel og drivstoff. Fornybart brensel og drivstoff omfatter de energibærerne som oppfyller vilkårene for fornybarhet i fornybardirektivet (2009/28/EF). Biodrivstoff skal være avansert biodrivstoff.

III Energiresultater

Energiresultater måles i kilowattimer (kWh) per år.

Det kan føres energiresultater fra prosjekter som bidrar til en effektivisering av alle typer energibruk.

Det kan også føres energiresultater for utnyttelse av spillvarme og andre energiresurser som ellers vil gå tapt.

Det kan føres energiresultat for prosjekter som gir økt produksjon av fornybar energi. Fornybar energi omfatter alle energikilder som oppfyller vilkårene for fornybarhet i fornybardirektivet (2009/28/EF). Biodrivstoff skal være avansert biodrivstoff.

Når det skal beregnes energiresultat fra støtte til varmepumper skal omgivelsesvarmen ikke regnes som energibruk.

IV Effekresultater

Effekresultater måles i kilowatt (kW).

Enova kan føre effekresultater for prosjekter som gir redusert effektbehov og økt fleksibilitet i kraftsystemet. Det omfatter blant annet tiltak som er egnet til å begrense vinterlast og redusere kortsiktige lasttopper.

V Innovasjonsresultater

Enova kan føre innovasjonsresultater fra prosjekter som bidrar til økt innovasjon innen energi- og klimateknologi.

Innovasjonsresultater måles ved utløst kapital i kroner. Med utløste kapital menes den delen av prosjektets investeringskostnader som utløses gjennom støtten fra Enova, fratrukket støtte fra Enova og andre offentlige virkemidler.

VI Resultater som ikke enkelt kan kontraktsfestes

Infrastrukturprosjekter

For infrastrukturprosjekter hvor faktisk bruk av infrastrukturen er utenfor anleggseiers kontroll, og støttemottaker dermed ikke kan forplikte seg for andres bruk av infrastrukturen, skal det rapporteres kvantitative resultater basert på forventet utnyttelse/bruk av infrastrukturen. Etter at prosjektet har vært i normal drift i en periode skal Enova oppdatere resultatene basert på faktisk bruk. Det vil være opp til Enova å vurdere i hvilken grad et prosjekt egner seg for et kontraktsfestet resultat eller ikke.

Adferd

For prosjekter der Enovas resultater ikke er kontraktsfestet og i praksis er avhengig av adferd kan resultater beregnes. Det skal gjøres særskilte analyser for å etterprøve beregningene og beregningsmetodene.

Sidebrev

til avtalen mellom Den norske stat ved Klima- og miljødepartementet og Enova SF om forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet

Avtalen av 14. desember 2016 om forvaltning av midlene fra Klima- og energifondet i perioden 1. januar 2017 til 31. desember 2020 (heretter styringsavtalen) inneholder en rekke særlig vilkår under punkt 8. Dette sidebrevet omhandler vilkåret med følgende ordlyd: *Enova skal tilby en rettighetsbasert ordning for offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur for elbil. Støtten skal ikke gjelde for privatpersoner.*

Bakgrunn

Enova lanserte høsten 2017 en rettighetsbasert ordning hvor det tilbys støtte til ladestasjoner i kommuner med færre enn to hurtigladere. For å kunne tilby en rettighetsbasert ordning for ladeinfrastruktur har Enova måttet tilpasse ordningen til statsstøtteregelverket om "bagatellmessig støtte". Partene er enige om at den rettighetsbaserte ordningen ikke har fungert etter hensikten.

Som det fremgår av omtalen i Klima- og miljødepartementets budsjett for 2019, jf. Prop. 1 S (2018-2019), er Enovas erfaringer at ordningen ikke medvirker til optimal utbygging av ladeinfrastruktur, ikke medvirker til utvikling av et profesjonelt lademarked, gir høyere støttekostnader og skaper vridinger i kontraktstrukturer mellom eiere, søkere og utbyggere. Enova vurderer derfor å erstatte den rettighetsbaserte ordningen med en konkurransebasert ordning hvor Enova for eksempel kan definere geografiske områder, strekninger og/eller knutepunkt der etablering av hurtigladere vil være utløsende for en videre vekst både i kjøp og bruk av elbil og det kommersielle lademarkedet. En slik ordning vil kunne bygge videre på de erfaringene Enova har fra de streknings- og konkurransebaserte utlysningene for hurtigladere og den konkurransebaserte ordningen for etablering av landstrømanlegg i norske havner.

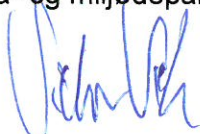
Endring i styringsavtalen

På bakgrunn av Enovas erfaringer og i tråd med omtalen i budsjettet, jf. Prop. 1 S (2018-2019), og Stortingets behandling, jf. Innst. 9 S (2018-2019), gjøres følgende endring i styringsavtalen.

I punkt 8, andre vilkår fjernes ordet 'rettighetsbasert', slik at vilkåret heretter leses som følger:

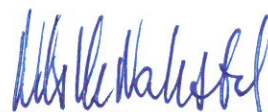
Enova skal tilby en ordning for offentlig tilgjengelig ladeinfrastruktur for elbil. Støtten skal ikke gjelde for privatpersoner.

for Klima- og miljødepartementet

Vidar Vik
ekspedisjonssjef

for Enova SF

Nils Kristian Nakstad
administrerende direktør

Oslo 25. februar 2019

Trondheim 15. februar 2019

Overordnet regelverk for Enovas forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet

Fastsatt av Klima- og miljødepartementet 13. november 2018

Innhold

1	Innledning.....	3
2	Mål for forvaltningen av Klima- og energifondet	3
3	Kriterier for måloppnåelse.....	3
4	Kriterier for tildeling av tilskudd eller lån.....	3
4.1	Tildelingskriterier - typer tiltak.....	4
4.2	Tildelingskriterier – berettigede søkere	4
4.3	Tildelingskriterier – absolutte vilkår.....	4
4.4	Tildelingskriterier - vurdering av søknadene	4
4.5	Enovas forvaltning av lån	4
5	Rapportering, oppfølging og kontroll.....	5
5.1	Rapportering fra mottakere av tilskudd eller lån	5
5.2	Rapportering til departementet.....	5
5.3	Internkontroll hos Enova.....	5
5.4	Kontroll av informasjon fra mottakere av tilskudd eller lån.....	6
5.5	Revisorattestasjon	6
6	Evaluerings.....	6

1 Innledning

Regelverk for forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet er fastsatt av Klima- og miljødepartementet med grunnlag i bevilgningen under kap. 1428, post 50 Overføring til Klima- og energifondet.

Enova SF forvalter midlene fra Klima- og energifondet. Dette regelverk fastsetter hoveddrammene for tilskudd eller lån fra fondet.

2 Mål for forvaltningen av Klima- og energifondet

Klima- og energifondets formål er å bidra til reduserte klimagassutslipp og styrket forsyningsikkerhet for energi, samt teknologiutvikling som på lengre sikt også bidrar til reduserte klimagassutslipp.

Målgruppe for ordningene er prosjekter i Norge eller norsk økonomisk sone, skip registrert i NIS eller NOR, eller som har operasjoner i norske farvann. Enova kan støtte norsk deltagelse i prosjekter innenfor rammen av Horisont 2020, som ERANET Cofund-ordningen.

3 Kriterier for måloppnåelse

Vilkår for Enovas forvaltning av midlene fra Klima- og energifondet, herunder delmål, målindikatorer og rammer for anvendelse av midler fra Klima- og energifondet er fastsatt i fireårige avtaler mellom Klima- og miljødepartementet og Enova SF. Målindikatorene er utformet for å gi indikasjon på Enovas måloppnåelse.

Departementet utarbeider årlige oppdragsbrev som eventuelt utdyper og kompletterer de føringer og mål som ligger i gjeldende fireårige avtale.

Enova er delegert myndighet til å utvikle virkemidler og tildele støtte i overensstemmelse med Reglement for økonomistyring i staten (heretter «Reglement»), Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter «Bestemmelsene»), krav i avtalen og oppdragsbrev,. Midlene fra Klima- og energifondet skal forvaltes på en slik måte at målene nås og pålagte oppgaver skal utføres mest mulig kostnadseffektivt. Virkemidlene skal utformes for å utløse tiltak som ellers ikke ville ha blitt realisert, eller realisert i et mindre omfang. Aktiviteten skal ha som ambisjon å oppnå varige markedsendringer. Enovas ordninger bør ikke intervensere i allerede velfungerende markeder.

Enova skal gjennom utlysningkriterier kreve at søknad om tilskudd eller lån inneholder informasjon som tilfredsstillende de krav som er stilt til mål- og resultatrapportering i Bestemmelsene. Det skal i tillegg gis informasjon om hvordan tiltaket vil underbygge relevante delmål og resultatindikatorer i avtalen. Enovas utlysninger skal spesifisere hvilke opplysninger som er påkrevet knyttet til søknader om tilskudd og lån.

4 Kriterier for tildeling av tilskudd eller lån

Enova er delegert myndighet til å utforme ulike programmer som finansieres med midler fra Klima- og energifondet. Enova utformer kriterier for tildeling av tilskudd eller lån innenfor de rammer som er beskrevet i fireårige avtaler mellom Klima- og miljødepartementet og Enova SF, de årlige oppdragsbrev og dette regelverk.

Enovas tildeling av midler fra Klima- og energifondet skal skje etter objektive og transparente kriterier. Tilsagn om tilskudd eller lån skal gis innenfor den til enhver tid disponible ramme i

Klima- og energifondet og særskilt tilsagnsfullmakt. Disponible midler og fullmakter beskrives i årlige oppdragsbrev til Enova.

Kriterier for hver tilskudds- eller låneordning skal publiseres. Enova skal ha rutiner for bruk av tredjepartsvurderinger ved tildelinger til større prosjekter.

All støtte som gis skal være innenfor rammene av gjeldende regelverk for statsstøtte i EØS-avtalen.

Enova er unntatt fra forvaltningslovens regler om enkeltvedtak og klage for vedtak fattet av Enova om tildeling av midler fra Klima- og energifondet, jf. Innst. O. nr. 41 (2002-2003) og Besl. O. nr. 54 (2002-2003). For øvrig skal Enova påse at forvaltningslovens bestemmelser følges.

4.1 Tildelingskriterier - typer tiltak

I utlysninger for de ulike tilskudds- eller låneordninger skal kriterier for hvilke tiltak som kan støttes beskrives.

4.2 Tildelingskriterier – berettigede søkere

Målgruppe for ordningene er prosjekter i Norge eller norsk økonomisk sone, skip registrert i NIS eller NOR, eller som har operasjoner i norske farvann. Enova kan støtte norsk deltagelse i prosjekter innenfor rammen av Horisont 2020, som ERANET Cofund-ordningen.

I utlysninger skal nærmere avgrensning av målgruppen angis.

4.3 Tildelingskriterier – absolutte vilkår

I utlysninger for de ulike tilskudds- eller låneordninger skal absolutte vilkår som må være oppfylt for en vurdering av søknader beskrives.

4.4 Tildelingskriterier - vurdering av søknadene

I utlysninger for de ulike tilskudds- eller låneordninger skal kriteriene som vil bli anvendt ved vurdering av søknader beskrives.

4.5 Enovas forvaltning av lån

Som virkemiddel for store demonstrasjonsprosjekter skal Enova benytte betingede lån. Enova delegeres fullmakt i årlige oppdragsbrev til å omgjøre betingede lån til tilskudd etter forhåndsdefinerte og forutsigbare betingelser. Adgangen til å omgjøre lån til tilskudd har som formål å redusere søkers eksponering mot teknologisk risiko og kan kun benyttes i de tilfeller teknologien ikke lykkes.

Foruten vilkårene for Enovas forvaltning av midlene fra Klima- og energifondet fastsatt i avtalen, gjelder følgende særskilte krav for anvendelse av betingede lån:

- Enovas betingede lån skal kun bidra til å redusere den teknologiske risikoen i utviklingsprosjektet, ikke markedsmessig risiko.
- Enova skal benytte seg av tredjepartsvurderinger fremfor å bygge opp egen kredittvurderingskompetanse. Det skal kun ytes kreditt til kunder som kan dokumentere tilfredsstillende betjeningsevne, og Enova skal benytte vilkår for kreditter der det er hensiktsmessig.

- Renter på betingede lån fra Enova skal ikke være lavere enn markedsrenter i tråd med ESAs retningslinjer. Renter skal løpe fra utbetalingstidspunktet, være flytende og justeres når ESA justerer markedsrentene.
- Betingede lån fra Enova skal nedbetales når den teknologiske usikkerheten i prosjektet er avklart og normalt innfris innen fem år.
- Det er låntaker som må søke Enova om omgjøring av lån til tilskudd i de tilfeller der teknologien ikke lykkes. Enova skal fastsette graden av omgjøring ut fra hvilken grad teknologien ikke har lyktes i tråd med søknaden.

Summen av tilsagn om lån og utestående forpliktelser må holdes innenfor disponibel ramme og tilsagnsfullmakt for Klima- og energifondet.

Enova utformer ordninger med betingede lån og fastsetter kriterier for deres anvendelse etter fullmakt og bestemmelser gitt i dette regelverk. Enova skal utarbeide nærmere regelverk og rutiner for forvaltningen av betingede lån, herunder regler om når virkemidlet kan anvendes. Enova skal ha spesifiserte vilkår for omgjøring av betingede lån til tilskudd.

Det vises til punkt 3.6.1 i Bestemmelsene som omhandler forvaltning av finansielle eiendeler. Videre vises det til punkt 5.4 i Bestemmelsene som omhandler krav knyttet til statens behandling av inntekter, fordringer og verdipapirer. Gjennom vedtak i Stortinget og oppdragsbrev er Enova delegert fullmakt til å omgjøre betingede lån til tilskudd, jf. punkt 5.4.4 i Bestemmelsene.

5 Rapportering, oppfølging og kontroll

Formål og resultater skal måles og rapporteres i henhold til rapporteringskrav fastsatt av Klima- og miljødepartementet. Informasjonen skal være pålitelig, nøyaktig og relevant.

5.1 Rapportering fra mottakere av tilskudd eller lån

Enova skal innhente rapporter fra støttemottakere som gjør det mulig å vurdere graden av måloppnåelse samt oppfyllelse av andre vilkår som er satt for tilsagn om tilskudd eller lån. Informasjonen må være egnet til å understøtte Enovas resultatindikatorer og rapporteringskrav til Klima- og miljødepartementet.

Enova fastsetter nærmere krav til rapporteringens innhold, tidspunkt og frekvens.

Kravene til rapportering skal ikke gis større omfang enn det som er rimelig i forhold til den nytten mottaker har av tilskudd eller lån. Det skal også tas hensyn til de praktiske mulighetene som hver enkelt mottaker har for å fremskaffe informasjon. Rapportering fra støttemottaker kan erstattes eller suppleres med informasjon fra andre kilder hvis disse gir relevant og tilfredsstillende informasjon.

5.2 Rapportering til departementet

Rapportering til departementet følger krav fastsatt i fireårige avtaler mellom Enova SF og Klima- og miljødepartementet og instruks for økonomiforvaltning av Klima- og energifondet, ev. supplert i årlige oppdragsbrev.

5.3 Internkontroll hos Enova

For å sikre korrekt saksbehandling ved tildeling og utbetaling av tilskudd og lån, skal Enova ha etablert systemer, rutiner og tiltak som blant annet har til oppgave å forebygge, avdekke og

korrigere feil og mangler. Det henvises til kravene i punkt 2.4 og 6.3.8.2 i Bestemmelsene om internkontroll.

5.4 Kontroll av informasjon fra mottakere av tilskudd eller lån

Enova skal gjennomføre kontrolltiltak for å verifisere informasjon fra søker som er grunnlag for vurdering av tilskudd og lån, samt informasjon som mottakere av støttetiltak sender inn om måloppnåelsen.

Med informasjon forstås opplysninger som er vesentlige for beregning av støtten og beslutning om tildeling (ved søknad) og informasjon som er vesentlig for vurdering av måloppnåelse og oppfyllelse av vilkår (ved rapportering). Kontrollens omfang bestemmes ut fra en vurdering av tiltakets risiko og vesentlighet og skal ha et rimelig omfang i forhold til nytten og kostnadene ved kontrollen. Gjennomførte kontrolltiltak skal dokumenteres på en tilfredsstillende måte.

Enova skal kartlegge henholdsvis risiko for at det oppstår feil på grunn av problemer med fortolkning av vilkårene og risiko for uregelmessigheter. Ut fra en vurdering av det samlede risikonivå og hva som er de vesentligste risikomomentene, skal det fastsettes hvilke kontrollpunkter som er mest aktuelle, og hvem som skal foreta kontrollen.

5.5 Revisorattestasjon

Enova har myndighet til å fastsette nærmere krav til revisorattestasjon av regnskapsinformasjon og rapporter.

6 Evaluering

Enova skal ha rutiner for å evaluere sine ordninger. Frekvens og omfang på evaluering skal ta utgangspunkt i en vurdering av kvaliteten på øvrig styringsinformasjon, ordningenes risiko og vesentlighet samt kost-nytte betraktninger. Klima- og miljødepartementet skal ved utgangen av året orientere Riksrevisjonen dersom tilskudds- eller låneordninger er blitt evaluert.

Instruks

Innhold

1	INNLEDNING	3
2	Myndighet og ansvar	3
2.1	Virksomhetens ledelse	3
2.2	Oppdragsbrev	4
3	Regnskapsføring	4
3.1	Regnskapsføring og økonomisystem	4
3.2	Betalingsformidling	4
3.3	Inntekter	5
4	Rapportering	5
4.1	Rapportering til statsregnskapet.....	5
4.2	Årsregnskap	5
4.3	Revisjon	6
5	Kontroll og resultatoppfølging	6
5.1	Internkontroll	6
5.2	Risikostyring	6
5.3	Evalueringer	7
6	Særskilte krav	7
6.1	Forvaltning av tilskudd og lån	7

1 INNLEDNING

Instruksen er fastsatt av Klima- og miljødepartementet 1. mai 2018 i medhold av § 3 andre ledd i Reglement for økonomistyring i staten, og trer i kraft fra samme dato.

Opprettelsen av Klima- og energifondet har sin bakgrunn i lov om endringer i lov 29. juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning og fordeling av energi m.m. (energiloven), §§ 4-4 og 10-6, jf. Ot.prp. nr. 35 og Innst. O. nr. 59 (2000-2001).

Med hjemmel i energiloven er det fastsatt forskrift om innbetaling av påslag på nettatariffen til Klima- og energifondet (forskrift om Klima- og energifondet), jf. vedlegg 1.

Forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet skal skje i overensstemmelse med vedtekter fastsatt av Klima- og miljødepartementet, jf. vedlegg 2. Vedtektene presiserer blant annet Klima- og energifondets formål og anvendelsesområde, samt at det skal foreligge en flerårig avtale mellom Enova SF (heretter benevnt Enova) og Klima- og miljødepartementet som konkretiserer forvaltningsoppdraget. I medhold av § 8 i Reglement for økonomistyring i staten, har Klima- og miljødepartementet fastsatt Regelverk for forvaltning av tilskudd og lån fra Klima- og energifondet (kap. 1428, post 50). Klima- og miljødepartementet vil i særskilte tilfeller kunne fastsette føringer for anvendelse av Klima- og energifondets midler gjennom årlige oppdragsbrev til Enova SF.

Forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet skal følge Reglement for økonomistyring i staten (heretter kalt Reglementet) og Bestemmelser om økonomistyring i staten (heretter kalt Bestemmelsene), med de tilføyelser/presiseringer som fremgår av denne instruks. Reglementet og Bestemmelsene gjelder således i sin helhet, også for de punktene der det ikke er gitt presiseringer gjennom denne instruks, med eventuelle unntak fastsatt av Finansdepartementet i medhold av Reglementet § 3.

Formålet med denne instruksen er å fremheve og presisere Klima- og miljødepartementets føringer og krav innenfor økonomistyringen av Klima- og energifondet. Med økonomistyring mener departementet alt virksomheten gjør for å sikre at statlige midler brukes og inntekter oppnås i samsvar med forskrift og Stortingets vedtak og forutsetninger, at fastsatte mål og resultatkrav oppnås, at statlige midler brukes effektivt og forvaltes på en forsvarlig måte.

2 Myndighet og ansvar

2.1 Virksomhetens ledelse

(Reglementet § 3 og Bestemmelsene punkt 2.2)

Styret i Enova er ansvarlig for at denne instruks overholdes. Styret delegerer myndighet og fullmakt til administrerende direktør. Styret kan gi administrerende direktør fullmakt til videredelegering.

Administrerende direktør skal fastsette instruks for intern økonomistyring av midlene fra Klima- og energifondet innenfor rammen av denne instruks. Det skal presiseres hvordan ansvarsforholdet og de enkelte funksjoner i økonomistyringen skal utføres i virksomheten. Intern instruks for økonomistyring og oppdateringer av denne skal oversendes Klima- og miljødepartementet til orientering.

2.2 Oppdragsbrev

(Bestemmelsene punkt 6.2.2.3)

Enova får tildelt Klima- og energifondets midler og fullmakter gjennom oppdragsbrev. Oppdragsbrevet gjelder for ett kalenderår og bygger på avtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Enova om forvaltningen av midlene fra Klima- og energifondet, herunder overordnede mål og krav til rapportering. Endringer av oppdragsbrevets innhold og tildelte midler i løpet av budsjettåret, blir utformet som supplerende oppdragsbrev.

3 Regnskapsføring

3.1 Regnskapsføring og økonomisystem

(Reglementet §§ 12, 17 og 18 og Bestemmelsene punkt 4.3, 4.4 og 4.5)

Enova skal føre et fullstendig og separat regnskap over alle inntekter og utgifter til Klima- og energifondet, herunder forpliktelser og fordringer til fondet. Enova skal utarbeide og fastsette en økonomimodell som muliggjør rapporter som understøtter effektiv styring og krav til rapportering.

Administrerende direktør skal påse at Enova har tilgang til et økonomisystem som oppfyller kravene i punkt 4.3 i Bestemmelsene. Administrerende direktør skal i rutinebeskrivelser konkretisere hvordan bestemmelsene om regnskapsføring skal ivaretas og foregå på en forsvarlig måte. Enova skal følge kravene om bokføring, spesifikasjon, dokumentasjon og oppbevaring i punkt 4.4 i Bestemmelsene.

Enova er ikke registrert som regnskapsfører i statsregnskapet og ikke tilknyttet statens konsernkontoordning.

Enova kan benytte privat tjenesteyter til å utføre deler av regnskaps- og betalingsformidlingsarbeidet vedrørende Klima- og energifondet. Kravene til arbeidsdelingsmodeller, herunder bruk av tjenesteytere godkjent av Finansdepartementet (jf. punkt 4.5 i Bestemmelsene), gjelder ikke for de aktuelle oppgavene som ivaretas av Enova. Det trengs følgelig ikke unntak fra regelverket for bruk av privat tjenesteyter.

Det skal foreligge en avtale mellom Enova og privat tjenesteyter som regulerer arbeidsdeling og ansvar for utførelsen av de enkelte oppgaver, jf. punkt 4.5.2 i Bestemmelsene. Bruk av privat tjenesteyter endrer ikke administrerende direktørs ansvar for at oppgavene utføres i henhold til gjeldende retningslinjer.

Ved anskaffelse av nytt økonomisystem eller vesentlige oppgraderinger i systemet for regnskapsføringen av midlene fra Klima- og energifondet, skal systemet testes og formelt godkjennes av Enova før det settes i drift. Dersom det benyttes privat tjenesteyter for regnskapsføring av midlene fra Klima- og energifondet må Enova påse at tjenesteyters økonomisystem oppfyller bestemmelsenes krav.

3.2 Betalingsformidling

(Bestemmelsene punkt 3.7)

Klima- og miljødepartementet står som eier av arbeidskonti for Klima- og energifondet. Arbeidskonti er koblet mot en rentebærende oppgjørskonto i Norges Bank for Klima- og energifondet som er knyttet til statens konsernkontoordning, jf. § 4 i vedtekter for Klima- og

energifondet. Klima- og miljødepartementet velger kontofører for Klima- og energifondet og informerer Enova om endringer av arbeidskonti.

Betalingsoppdrag til kontofører utarbeides av Klima- og miljødepartementet i samsvar med punkt 3.7 i Bestemmelsene. Klima- og miljødepartementet overfører midler fra Klima- og energifondet til Enova på grunnlag av betalingsanmodning fra Enova.

Klima- og energifondets midler skal være samlet på fondets konto i Norges Bank ved utgangen av hvert år, jf. § 4 i vedtekter for Klima- og energifondet. Det vil si at ved utgangen av året skal Klima- og energifondets midler som ikke er innestående på fondets konto i Norges Bank tilbakeføres til denne kontoen.

3.3 Inntekter

(Bestemmelsene punkt 2.5.3 og 5.4)

Omsetningskonsesjonær som tarifferer for uttak av elektrisk energi skal i forbindelse med fakturering legge et påslag på tariffen til alle sluttbrukere på alle nettnivåer, jf. § 4-4 i Energiloven og forskrift til Klima- og energifondet, jf. vedlegg 1.

Det skal etableres egne regnskaps- og balansekonti som tydeliggjør fakturering mot og innbetalinger fra sluttbrukere, samt overføring av bidrag til Klima- og energifondet, jf. § 4 i forskrift om Klima- og energifondet.

Enova har som forvalter av inntektene til Klima- og energifondet ansvar for å føre kontroll med at energiloven og bestemmelser gitt i eller i medhold av forskrift overholdes, jf. §§ 5 og 6 i forskrift om Klima- og energifondet.

Enova mottar inntekter i form av renter og avdrag på lån som er gitt fra Klima- og energifondet. Det skal etableres egne regnskaps- og balansekonti som tydeliggjør fakturering mot og innbetalinger fra lånetakere i forbindelse med utlånsvirksomheten fra Klima- og energifondet.

4 Rapportering

4.1 Rapportering til statsregnskapet

(Reglementet § 12 og Bestemmelsene punkt 3.5.6.)

Klima- og miljødepartementet rapporterer månedlig og ved årets slutt til Direktoratet for økonomistyring om innestående på fondets oppgjørskonto i Norges Bank gjennom innsending av likvidrapport.

Ved årets slutt skal Enova rapportere fondets forpliktelser og fordringer til kapitalregnskapet via Klima- og miljødepartementet. Departementet fastsetter i egne brev nærmere krav og frister for Enovas rapportering til statsregnskapet mv. ved årets slutt.

4.2 Årsregnskap

(Reglementet § 9 og Bestemmelsene punkt 3.4.3 og 3.4.6)

Enova skal utarbeide og avlegge et årsregnskap for Klima- og energifondet i tråd med punkt 3.4.3 og 3.4.6 i Bestemmelsene, jf. rundskriv R-115 fra Finansdepartementet og denne instruks.

I tråd med Veiledningsnotat om statlige fond utarbeidet av Direktoratet for økonomistyring, skal årsregnskap for Klima- og energifondet inneholde følgende:

- ledelseskommmentar til årsregnskapets ulike oppstillinger, signert av styret til Enova
- oppstilling av bevilgningsrapportering med noter
- oppstilling av fondsregnskap med noter

Årsregnskap for Klima- og energifondet skal inngå som en del av årsrapporten til Enova SF, men skal kunne leses som et selvstendig dokument. Nærmere krav til årsrapportering og frist for oversendelse til departementet vil fremgå av årlige oppdragsbrev.

4.3 Revisjon

Foretaksmøtet for Enova SF velger revisor for Klima- og energifondet. Revisjon skal utføres av et eksternt revisjonsselskap som skal avgi en beretning om årsregnskapet i henhold til norske revisjonsstandarder. Revisors beretning vedlegges årsregnskapet for Klima- og energifondet og bekrefter det framlagte regnskapet for fondet overfor foretaksmøtet.

5 Kontroll og resultatoppfølging

5.1 Internkontroll

(Reglementet §§ 14 og 15 og Bestemmelsene punkt 2.2 og 2.4)

Administrerende direktør har ansvar for at det er etablert tilfredsstillende internkontroll med at gjeldende lover, forskrift, regelverk og styringsdokumenter overholdes og for å sikre måloppnåelse og korrekt rapportering av bruken av midlene fra Klima- og energifondet. Enova må etablere systemer, rutiner og tiltak som har innebygd internkontroll, og som er tilpasset risiko og vesentlighet. Enovas internkontroll skal være tilpasset arbeidsdelingen mellom Enova og privat tjenesteyter.

5.2 Risikostyring

(Reglementet § 4 og Bestemmelsene pkt 2.4)

Risikostyring skal bidra til bedre måloppnåelse innenfor de budsjettammer som er stilt til disposisjon. Risiko- og vesentlighetsvurderingene skal relateres til mål- og resultatkravene for virksomheten.

Det skal årlig rapporteres om risiko- og vesentlighetsbetraktninger som skal identifisere resultatmål som er utsatt for høy risiko (høy sannsynlighet og høye konsekvenser), samt hvilke tiltak som er iverksatt eller vurderes for å avbøte risiko. Risikovurdering og styring på bakgrunn av dette (risikostyring) skal skje innenfor et samlet rammeverk for styring og kontroll. Virksomhetens risikovurdering skal inneholde følgende hovedelementer:

1. Identifikasjon og gradering av risiko uttrykt ved sannsynlighet og konsekvens ved mangelfull oppnåelse av virksomhetens målsettinger. Dette avgjør vesentlighet.
2. Vurdering av risikotoleranse knyttet til virksomhetens enkelte målsettinger. Dette påvirker når aktiviteter bør iverksettes for å redusere risiko til et akseptabelt nivå.
3. Identifikasjon av tiltak og kontrollaktiviteter for å redusere risiko innenfor en akseptabel ressursramme.
4. Valg av tiltak og kontrollaktiviteter etter en vurdering av kostnad i forhold til nytte for å sikre en fornuftig ressursallokering.

Frist for oversendelse til departementet vil fremgå av årlige oppdragsbrev.

5.3 Evalueringer

(Reglementet § 16 og Bestemmelsene punkt 2.6)

Det skal gjennomføres evalueringer for å få informasjon om effektivitet, måloppnåelse og resultater innenfor hele eller deler av virksomhetens ansvarsområde og aktiviteter.

Frekvens og omfang av evalueringer bestemmes ut fra virksomhetens egenart, risiko og vesentlighet. Behovet må vurderes opp mot kvalitet og omfang av virksomhetens øvrige rapportering internt og til Klima- og miljødepartementet.

6 Særskilte krav

6.1 Forvaltning av tilskudd og lån

(Reglementet § 8 og Bestemmelsene punkt 6)

Klima- og miljødepartementet fastsetter overordnet regelverk for forvaltning av tilskudd og lån som forvaltes av Enova. Regelverket vedlegges årlige oppdragsbrev.

Administrerende direktør er ansvarlig for at det foreligger internt regelverk for tilskudd og lån. Dette skal omfatte regelverk og rutiner for forvaltningen av betingede lån herunder når betingede lån kommer til anvendelse og spesifiserte vilkår for omgjøring av betingede lån til tilskudd.

Administrerende direktør er ansvarlig for at det rapporteres i tråd med krav som fastsattes av departementet i avtale, overordnet regelverk og årlige oppdragsbrev.

-
- Vedlegg 1: Forskrift om innbetaling av påslag på nettatariffen til Klima- og energifondet (forskrift om Klima- og energifondet)
Vedlegg 2: Vedtekter for Klima- og energifondet